

BESENYSZÖGI ESZTERLÁNC ÓVODA ÉS KONYHA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Besenyszög
2025.

Az intézmény általános adatai:

Neve: Besenyszögi Eszterlánc Óvoda és Konyha

Az intézmény típusa: közös igazgatású köznevelési intézmény, óvoda és konyha

OM azonosító: 201096

Intézmény címe: 5071 Besenyszög, Vasvári út 4.

Tel.: 56/487-073 E-mail: iroda@besztovi.hu

Az intézmény fenntartója: Besenyszög Város Önkormányzata

5071 Besenyszög, Dózsa Gy. út 4. Tel.: 56/487-002

A pedagógiai program alkotója: Besenyszögi Eszterlánc Óvoda és Konyha igazgatója a nevelőtestület bevonásával

Jóváhagyója: Besenyszög Város Önkormányzata Képviselő-testülete

A helyi óvodai nevelés jogi és tartalmi keretét az alábbi jogszabályok határolják be:**Törvények:**

- 2011. évi CXC törvény a köznevelésről (Nkt.)
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok életpályájáról (Púétv.)
- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és az esélyegyenlőségének biztosításáról

Rendeletek:

- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012.(XII.17.) Korm. Rendelet Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- **77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról**
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai- szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről

- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm.rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről

Törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk:

- Az intézmény hatályos Alapító Okirata: 204-3/2022. (Kelte: 2022. március 3.)
- A nevelés és fejlesztés magyar nyelven folyik

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet az óvodaigazgató, a nevelőtestület bármely tagja, a szakmai munkaközösség, a Szülői Szervezet, az óvoda fenntartója.

Jelenleg az új törvényi, szakmai változtatások hatására vált szükségessé Pedagógiai programunk felülvizsgálata, melyben tartalmi kiegészítések, módosítások történtek.

Programunkban továbbra megőrizzük az eddigi gyakorlatunk eredményeit és legjobb tapasztalatait, melyet mindenkor az Óvodai Nevelés Országos Alapprogram iránymutatása, szellemisége, cél- és feladatrendszere alapján és óvodánk sajátosságait követve készítünk el.

A Pedagógiai Programban megfogalmazott általános és speciális célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, az elégedettség vizsgálatok eredményeivel, valamint az intézményi önértékeléssel összhangban.

A fenntartó jóváhagyását követően 2025. szeptember 1-től lép életbe és visszavonásig érvényes.

Ezzel egyidejűleg a korábban kiadott Pedagógiai Program hatályát veszti.

A Pedagógiai Program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

Egy – egy példánya az óvoda fenntartójánál, az óvoda honlapján, az intézmény KIR közzétételi listáján, valamint az igazgatói irodában megtekinthető.

Besenyszög, 2025. július 10.

Válóziné Szakali Tünde
óvodaigazgató

"A gyermek olyan, mint a pillangó a szélben. Néhány magasabbra tud repülni, mint mások, de mindegyik legjobb tudása szerint repül. Miért is hasonlítanád össze őket? Mindegyik más, mindegyik különleges, mindegyik gyönyörű."

Tartalom

BEVEZETŐ	7
1.1. A nevelés személyi feltételei	8
1.2. A nevelés tárgyi feltételei	10
1.2. Az óvodai gyermekcsoportok szervezésének elvei	11
ÓVODÁNK FELÉPÍTÉSE	12
MOTTÓNK	13
2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	14
2.1. Gyermekkép	14
2.2. Óvodakép	15
NEVELÉSI ALAPELVEINK	16
3. NEVELÉSÜNK ÁLTALÁNOS FELADATAI	16
4. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÜKET SEGÍTŐ FELADATOK	22
5. A GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATAINK AZ ÓVODÁBAN	25
6. SAJÁTOS PEDAGÓGIAI ARCULATUNK	27
6.1. Individualizálva szocializálás	27
6.2. Tevékenységközpontok rendszere	28
6.3. Családok bevonása az óvodai életbe	28
6.4. Családgondozás, szociális munka	29
7. Az óvodai élet megszervezése	29
7.1. Az óvodai nevelés tervezése	31
7.2. Az óvoda kapcsolatai	33
8. ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	33
8.1. Játék	33
8.1.1. Játék célja, tartalma	33

8.2.	Verselés, mesélés	35
8.2.1.	A verselés, mesélés célja, tartalma	35
8.3.	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	37
8.3.1.	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc célja, tartalma	37
8.4.	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	38
8.4.1.	A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka célja, tartalma	38
8.5.	Mozgás, mozgásos játék	40
8.5.1.	Az egészségfejlesztő testmozgás célja, tartalma	40
8.6.	A külső világ tevékeny megismerése	42
8.6.1.	A külső világ tevékeny megismerése- környezet és természet	42
8.6.2.	A külső világ tevékeny megismerése- mennyiségi és formai összefüggések	43
8.7.	Munka jellegű tevékenységek	44
8.7.1.	A munka jellegű tevékenységek célja és tartalma	44
8.8.	A tevékenységben megvalósuló tanulás	45
8.8.1.	A tevékenységben megvalósuló tanulás célja, tartalma	45
8.9.	A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését szolgáló dokumentumok	47
8.10.	A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	47
8.10.1.	Az egészséges életmódra nevelés terén	48
8.10.2.	Az érzelmi nevelés, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés terén	48
8.10.3.	Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés terén	48
8.10.4.	A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének terén	49
8.10.5.	Verselés, mesélés terén	49
8.10.6.	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc terén	49
8.10.7.	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka terén	49
8.10.8.	Mozgás, mozgásos játék terén	50
8.10.9.	A külső világ tevékeny megismerése terén	50
8.10.10.	Munka jellegű tevékenységek terén	50

8.10.11. A tevékenységben megvalósuló tanulás terén

51

BEVEZETŐ

Helyi Pedagógiai Programunk megírásakor nevelőtestületünk olyan célokat, alapelveket fogalmazott meg, melyek a mindenkori gyermeki generációk személyiségfejlesztésében helytállóak tudnak maradni.

A **Besenyszögi Eszterlánc Óvoda és Konyha** Pedagógiai Programjába a Lépésről-lépésre Óvodafejlesztő Program specifikumait adaptáltuk át helyi adottságainkra. Programunk az individualizmusra épít, a gyermek aktuális fejlettségi szintjéhez igazodó tevékenységek tervezését, szervezését, az átlagtól való eltérés jogának elismerését vállalja fel. Óvodánk csoportjaiban a gyermekeket szeretetteljes, egyéniséget toleráló légkörben neveljük, az egyént állítjuk a középpontba. Az individualizálás oly módon valósul meg nálunk, hogy gondoskodunk a gyermekek aktuális fejlettségi szintjének megfelelő foglalkozásokról. Ehhez megfigyeljük a gyermekeket, és sikerélményeket nyújtó tevékenységet biztosítunk. Az óvodai élet megszervezésével segítjük a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását. Programunk szellemében közvetlenebb kapcsolatba kerülünk a családokkal, így többet információt szerezhetünk a család belső életéről. A segítő kapcsolatunk alapfeltétele a családok megértésére való törekvés, képviseljük a hátrányos helyzetű gyermek érdekeit és támogatjuk a segítő kapcsolatok keresését a bajbajutott gyermekek esetében. Programunkban a projektrendszerű műveltségterület feldolgozása a felajánlott tevékenységekben is megjelenik, a játékot is befolyásolja, indukáló szerepet tölthet be. Óvodánkban fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése. A szabad játék mellett, ugyanabban a tevékenységrendszerben a gyermekek választásai, kezdeményezései és az óvodapedagógus felajánlásai a játékban tanulás sajátos formáit eredményezik.

Pedagógiai Programunkban célul tűzzük ki a társadalmi és a neveléspolitikai változásoknak történő folyamatos megfelelést. Jelen társadalmi hatásokra reagálva a közvetlen és elérhető környezet természeti értékeire való rámutatást, a fenntartathatóságra nevelést. Az infokommunikációs technikai robbanás miatt bekövetkező verbális kommunikáció csökkenésére reagálva a minden területet magába integráló, példaértékű anyanyelvi nevelést.

1. HELYZETELEMLÉZÉS

1.1. A nevelés személyi feltételei

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az **óvodapedagógus**. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Minden tevékenységet ő irányít, minden helyzetben: csoportszobában, udvaron, óvodán kívüli programok szervezésében.

Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermekek számára. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó és a migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi, etnikai óvodai nevelés célkitűzéseit.

Az óvoda igazgatója biztosítja az irányítása alatt álló intézmény szakszerű, törvényes és gazdaságos működését. Munkáját az általános helyettes segíti. A gyermekek nevelését, fejlesztését 9 fő jól felkészült, hivatás szerető óvónő végzi. Az óvónők állandó önképzés, egymástól való tanulás és szakvizsgát adó képzések által fejlesztik tudásukat, hogy az óvodás gyermekek nevelése egyre magasabb színvonalon történjen.

A színvonalas pedagógiai munka módszertani felkészültséget, szakmai nyitottságot, innovatív szemléletet, pozitív kommunikációt, reflektív, együttműködő, toleráns, és empátikus személyiséget kíván az óvodapedagógusoktól.

Munkakör	Fő	Végzettség
Óvodapedagógus	9 fő	9 fő pedagógus diploma+ 3 fő szakvizsga (óvodaigazgatói, fejlesztő pedagógusi, gyermektánc oktatói)
Ebből: Igazgató	1 fő	főiskolai végzettség+ szakvizsga
Igazgató- helyettes	1 fő	főiskolai végzettség

A helyi pedagógiai programunk megvalósulásának és alkalmazásának feltétele a program céljával, alapszemléletével való azonosulás. Az óvodaigazgató feladata a célkitűzések megfogalmazása, a munkafolyamatok irányítása, szervezése, a vezetők, óvodapedagógusok, dajkák képzésének ösztönzése. A program megvalósulásának feltétele a szakmailag magasan

kvalifikált nevelőtestület. A továbbképzések kiválasztásánál fontos szempont a Helyi Pedagógiai Programunk szellemiségének megfelelés. A továbbképzések területei szakmai értékrendünkhöz kapcsolódó többlet ismeretek/készségek megszerzésére irányulnak, így feltételezik a helyi pedagógiai programunk gyakorlati megvalósítását.

Az intézményi öt éves továbbképzési program és az éves beiskolázási terv is ezzel összhangban készül.

Az óvodapedagógusoktól elvárt tulajdonságok:

- alkalmazkodóképesség
- tudatosság
- tervszerűség
- együttgondolkodás
- folyamatos képzés, tanulás
- elfogadó, segítő, támogató magatartás

Programunk lehetővé teszi az óvónői kezdeményezések befogadását, az aktivitás, nyitottság, érdeklődés, fogékonyság kiszélesítését, az új eljárások kipróbálására való ösztönzést.

Az emberi, a természeti, a tárgyi értékek tiszteletére való nevelését is felvállaljuk, a gyermekek érzelmi és értelmi intelligenciájának, kompetenciáinak fejlesztésében egyensúlyra törekszünk. Szakmailag kiemelten kezeljük a következő óvodapedagógiai feladatokat:

- a közösségi nevelést, közösségformálást, szocializációt,
- a szabad játékot,
- az identitástudat alakítását és hazánk hagyományainak ápolását,
- a környezettudatos és egészséges életmód megalapozását,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztését.

A nevelő- oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak: 4 főállású dajka, 1 pedagógiai asszisztens, **1 fő óvodatitkár**, 1 fő konyhai dolgozó valamint 1 fő karbantartó-asztalos. Az intézményben a Munkaügyi Központ által közcélú foglalkoztatott munkatársak takarítói munkakörben dolgoznak.

Munkakör	Fő	Végzettség
Dajka	4 fő	1 fő érettségi+ dajka képesítés 2 fő szakmunkás végzettség+ dajka képesítés 1 fő 8 ált. végzettség+ dajka képesítés
Óvodatitkár	1 fő	1 fő középfokú végzettség
Pedagógiai asszisztens	1 fő	pedagógiai asszisztens képzés
Konyhai dolgozó	1 fő	szakmunkás végzettség
Karbantartó-asztalos	1 fő	szakmunkás végzettség

A gyermekek neveléséhez-oktatásához szükséges óvodapedagógus, és gondozásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő dolgozók létszáma megfelelő. Végzettségük, képzettségük megfelel a nevelő- oktató munka és az intézmény deklarált céljainak megvalósításához.

1.2 A nevelés tárgyi feltételei

Intézményünk jellemzői: 4 csoportos 100 férőhelyes óvoda.

Célunk: Olyan tárgyi környezet megteremtése, ahol az épület, a csoportszoba, az udvar már külső megjelenésében is sugározza a helyi sajátosságokat, közösség fenntarthatósági elveinek érvényesítését.

Az óvodánk rendelkezik a helyi nevelési program megvalósításához szükséges, rendeletben előírt legfontosabb eszközökkel és tárgyi feltételekkel. A helyi adottságokhoz igazodva igyekszünk megteremteni a gyermekek számára megfelelő, egészséges és esztétikus környezetet.

Folyamatos karbantartásuk, cseréjük és korszerűsítésük céljaink között szerepel, az éves eszközfejlesztési terv az éves munkaterv része.

Az új eszközök beszerzésénél lehetőség szerint szem előtt tartjuk a környezetvédelmi szempontokat, beszerzésüknél pályázati, alapítványi forrásokra, a szülők támogatására is számítunk.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy szolgálja a gyerekek biztonságát, kényelmét, megfelelően testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyerekek használnak számukra hozzáférhető módon és a gyerekek biztonságára való figyelemmel helyezzük el. Az óvoda egyidejűleg biztosítja a megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársainak, rendelkezünk megfelelő számú öltözőhelyiséggel, mosdóval, irodával, fejlesztő-, illetve óvónői szobával. Rendelkezünk tornaszobával, mely – méretéből adódóan – csoportbontásban tartott, kis létszámú torna foglalkozásokra alkalmas. Gazdag eszköztárával szolgálja a testi nevelést és a játékos nagymozgásos tevékenységek, a mozgásfejlesztő foglalkozások lebonyolítását, kiemelten a Mozgáskotta alkalmazását. Az egészség megőrzésének érdekében sószooba áll a gyermekek rendelkezésre, ebben a helyiségben a késő őszi, téli időszakokban tartunk foglalkozásokat.

Külön fejlesztőszoba ad helyet segítő szakembereink (logopédus, gyógypedagógus, óvodai szociális segítő) fejlesztő munkájának, egyéb korszerű fejlesztőjátékokkal felszerelt.

Óvodánk folyosójának széles tere szolgál arra, hogy a teljes óvodai közösséget befogadja az év során jelentkező ünnepeink, eseményeink alkalmával.

A szülőket a szülői szobában tudjuk fogadni, megfelelő körülményeket biztosítunk számukra a gyermekük előmenetelével kapcsolatos beszélgetésekre, valamint itt lehetőséget teremtünk könyv-illetve játékkölcsönzésre is.

A csoportszobáknak egyéni hangulatuk van, tágasak, világosak, esztétikusan berendezettek, melyekben játszógaléria teszi tágasabbá, jobban kihasználhatóbbá a teret. A berendezés tiszta, praktikus, a helyi sajátosságokat tükrözi. Az óvodapedagógusok mindig aktuális dekorációval, gyermekmunkákkal díszítik a csoportszobákat, a gyermeköltözők parafatábláit, a folyosót. A csoportokhoz tartozó öltözők, mosdók is jól felszereltek, barátságosak.

A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

Tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal vegye körül.

Udvarunk nagy, a gyermekek mozgási igényének kielégítésére, szabad játékra lehetőséget biztosító területekkel gazdag és változatos mozgáslehetőséget biztosít a gyermekek számára. Virágok, bokrok, fák biztosítják a zöld felületet, térkövezett nagy terasz és csoportteraszok a kedvezőtlenebb időjáráskor is a szabadlevegőn történő mozgásos tevékenységet. Modern, biztonságos, esztétikus udvari játékeszközökkel rendelkezünk, mászóakák, csúszdák, babaházak, homokozók egyaránt megtalálhatók.

Óvodánk KRESZ-parkja lehetőséget teremt a kerékpáros közlekedés gyakorlására.

Az IKT (információs és kommunikációs technológia) eszközöket használunk az óvodai csoportokban, a gyermekek életkori sajátosságait, egyéni képességeit, érdeklődési körét figyelembe véve építjük be ezeket a mindennapi óvodai életbe. A notebook eszközök az óvodapedagógusok digitális és- tervezőmunkájukat is támogatják.

1.2. Az óvodai gyermekcsoportok szervezésének elvei

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodaigazgató dönt, a szülők és óvónők véleményének, valamint a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatároknak a figyelembevételével.

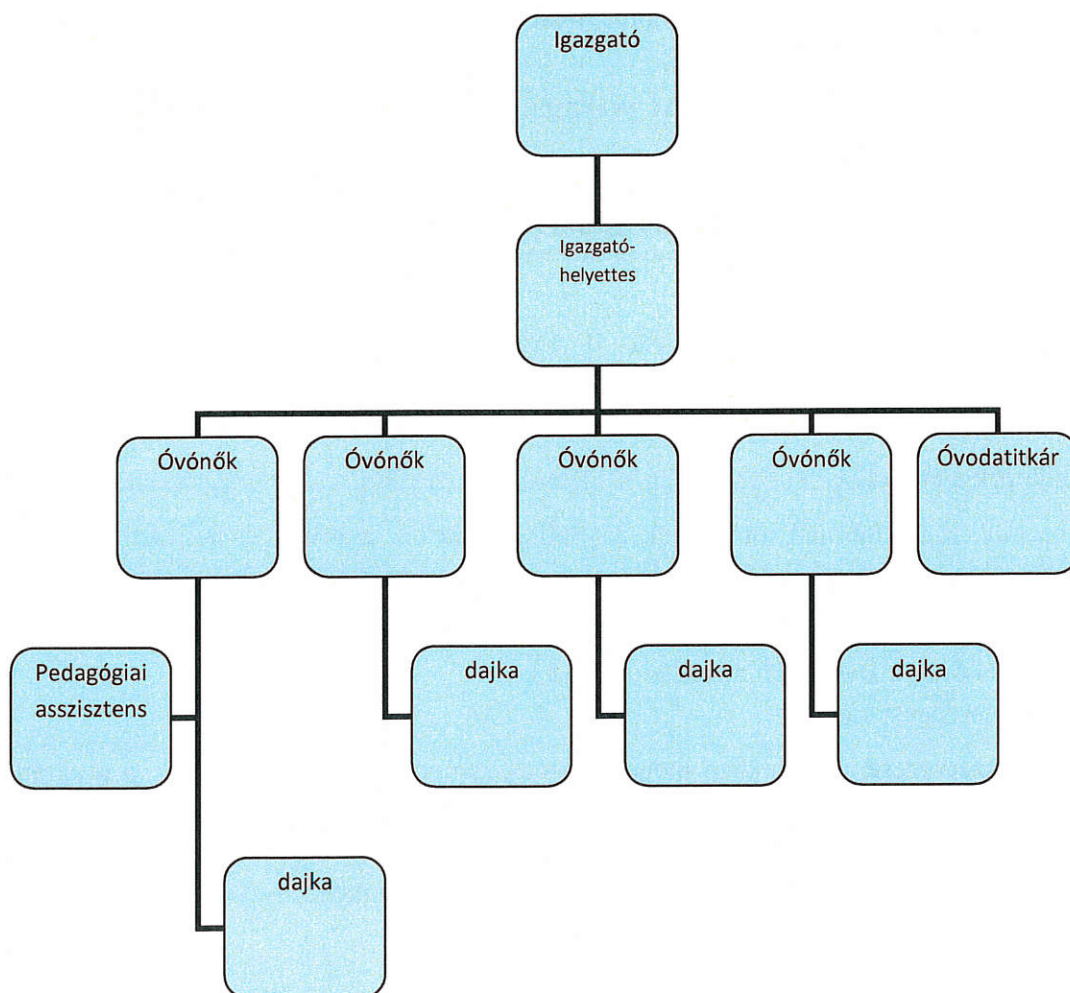
Négy csoport működik, melyek részben osztott és vegyes összetételűek.

Óvodai csoportjaink szervezésekor több tényezőt veszünk figyelembe:

- A jelentkezők életkora.
- A csoportok kialakításánál törekszünk az SNI gyermekek arányos, és fejleszthetőségük szempontjából a számukra leginkább ideálisnak mondható csoportban történő elhelyezésre.
- HH gyerekek csoportokra vetített aránya.
- A tanköteles korú, de óvodában maradtak aránya.
- A nemek egészséges aránya.

A csoportok szervezése a fentiekben meghatározott szempontok alapján történik, a program hatékonyságát nem befolyásolja a homogén vagy heterogén szervezés egyáltalán, sokkal inkább az óvodapedagógus egyénisége. A gyerekek többségében - a Besenyszögön megépült bölcsődének köszönhetően- már bölcsődéből érkeznek az óvodánkba.

ÓVODÁNK FELÉPÍTÉSE

MOTTÓNK

A szülőkkel együttnevelve olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik:

Egészségesek testben és lélekben

Szeretik és védik társadalmi és természeti környezetüket

Tiszteletben tartják a másságot

Egyedül is képesek döntések hozatalára

Rendelkeznek kompromisszumkészséggel

Leleményesek, kíváncsiak a világ dolgaira

Általános helyzetben problémamegoldó gondolkodásra képesek

Nyelvünk és az írott nyelv iránt érdeklődők

Céljaik elérése érdekében kitartóak, együttműködnek társaikkal

2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

2.1. Gyermekkép

Programunk a 3-7 éves gyermek fejlődését biztosítja és a személyiség fejlesztését vállalja fel. A gyermekhez, mint egyedi, mint mással nem helyettesíthető individuumhoz és szociális lényhez, az egyéni szükségletek, különbségek ismeretében közelítünk. A tevékenységek tudatos befolyásolásával segítjük a személyiség kibontakozását, tekintettel az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra és a családok értékrendjének sokféleségére. A legfontosabbnak tartjuk az egészséges testi és lelki fejlődést, az egészséges életmód szokásainak kialakítását, a szükségletek és a mozgásigény kielégítését, az egészség óvását, védelmét az esetleges hátrányok korrekcióját. A gyermek fejlődését genetikai adottság, az érés sajátos folyamata, a környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

Individualizálás szempontjából olyan gyermeket nevelünk, aki:

- érdeklődik a világ dolgai iránt,
- képes problémái megoldására,
- megértő magatartást tanúsít társaival szemben,
- tiszteletben tartja a másságot,
- pozitív énképpel rendelkezik,
- képes döntések hozatalára,
- képes saját szükségletei kielégítésére,
- gazdag érzelmvilággal rendelkezik
- kulturált magatartási szokásokkal rendelkezik,
- kreatív gondolkodásra képes,
- képes a multikulturális nevelést támogató tartalmak fogadására.

Szocializáció szempontjából olyan gyermeket nevelünk, aki:

Elsajátítja a kontaktuskeresés és kommunikálás technikáját, társaival szemben kompromisszumra képes kellő önfegyelmel és önkontrollal rendelkezik, felvállalja a közös tevékenységekben a megfelelő szervezési teendőket, kielégíti játékszükségletét.

Az értelmi fejlődés szempontjából olyan gyermeket nevelünk, aki:

- az utánzásra épülő tanulással együtt felfedez, próbálkozik,
- érdeklődik a hagyományok iránt és ápolja azokat,

- szereti és védi természeti, és társadalmi környezetünket,
- érdeklődik az írott nyelv és a jelzések iránt.,
- az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását, esélyegyenlőségét, a hátrányokat csökkentő pedagógiai attitűd érvényesülését.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyermek óvodai nevelésében támogatjuk a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

2.2. Óvodakép

Küldetésünknek tekintjük, hogy az óvodánkba járó kisgyermekeket választott programunk szellemében neveljük.

Vállaljuk, hogy olyan gyermekeket nevelünk, akik érdeklődők a világ dolgai iránt, képesek a problémáik megoldására, megértő magatartást tanúsítanak társaikkal szemben, tiszteletben tartják a másságot, pozitív énképpel rendelkeznek, döntések hozatalára képesek.

Vállaljuk, hogy olyan óvodai életet szervezünk, amelyben biztosítjuk a szeretetteljes, nyugodt, kiegyensúlyozott légkört a hozzánk járó kisgyermekek számára.

Óvodánk nyitott, a családi nevelés elsőbbségét ismerve-, lehetőséget nyújtunk a szülőnek, hogy gyermekük mindennapi óvodai életének aktív részesei lehessenek.

Otthonos környezetben gondoskodunk a gyermeki személyiség teljes kibontakozásáról. Mindezt úgy érjük el, hogy olyan tevékenységeket szervezünk, melyek biztosítják a gyermeki kíváncsiság kielégítését. Óvodánkban a nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek, előnyei kiteljesedjenek.

A hátrányos helyzetű gyermekek családjainak megsegítése, az esélyegyenlőség megteremtése, a hátránykompenzáció biztosítása kiemelt feladatunk. A hátrányos helyzetű gyermekeknél célunk az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése, ezzel csökkentve az esetleges iskolai kudarcokat. Szeretnénk esélyt adni arra, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek is megismerhessék értékeiket és pozitív énképüket erősítsük. Lehetőségeinkhez mérten és kompetenciánk határain belül segítjük a rászoruló családokat.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek befogadása: különleges bánásmódot igénylő, valamint hátrányos helyzetű gyermekek megsegítése, gyógypedagógiai és logopédiai ellátás biztosítása.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseink a gyermeki személyiséghez igazodnak, az egyéni készségek és képességek fejlődését, kibontakoztatását segítik.

NEVELÉSI ALAPELVEINK

Érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai környezetet biztosítunk.

A szülőkkel együttműködve alakítjuk a gyermekek testi, szociális és értelmi képességeit.

Az életkornak és egyéni fejlettségnek megfelelő tevékenység biztosítunk, ezeken keresztül megfelelő műveltség tartalmak közvetítünk. A gyermekek óvodai életének szervezésében a játék, a játékos tevékenykedtetés, a testi- lelki egészséget szolgáló sokszínű mozgáslehetőség biztosítása alapvető cél.

Törekszünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, egészséges és biztonságos feltételek között.

A gyermekek életkorának megfelelő követelményeket támasztunk, a feladatok elvégzését ellenőrizzük és a követelményhez igazodóan értékelünk.

Feladatunknak tekintjük a gyermekek testi épségének megóvását, erkölcsi fejlődését.

Az óvoda minden dolgozója elfogadja a gyermek személyiségét, tisztelettel, szeretettel, és bizalommal kezeli, a gyermeki jogok betartása és alapvető tisztelete, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen az óvodai nevelésben.

Pedagógiai munkánk során kiemelt hangsúlyt kap a környezettudatos szemléletformálás, melynek célja az óvodai élet folyamatában a gyermekek számára közel hozni a természet, környezet megismerését, szeretetét, védelmét, a fenntarthatóságra nevelést.

A speciális feladatok megvalósítása a pedagógus módszertani szabadságának, az egyéni nézeteinek, egyéni értékrendjének és egyéni erősségeinek érvényesülésével és figyelembevételével történik.

3. NEVELÉSÜNK ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. A személyiségértékek, tulajdonságok, képességek közül – az egyoldalú fejlesztés elkerülésével – kiemelten alapozza meg az alábbiakat:

Az egészséges életmód kialakulását,

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés megvalósulását,

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósulását.

Ezeknek a feladatoknak a szem előtt tartása a napi nevelő-oktató munkában minden pedagógus, és a gyermekekkel közvetlenül foglalkozók, segítők feladata is.

3.1. Egészséges életmódra nevelés

Célunk, hogy kialakítsuk a gyermekekben az egészséges életmód iránti igényt, testi, lelki fejlődésüket elősegítsük. Az egészségnevelés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok az intézményben végzett tevékenységet, a pedagógiai programot és szervezeti működést úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

Céljaink között szerepel:

A gyermekek testi és lelki szükségleteinek, valamint mozgásigényeinek kielégítése.

Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igényné fejlesztése.

A gyermekek testi és lelki egészségének védelme, megőrzése, szervezetük edzése.

Az egészséges életmód alakításának területei, hozzájuk kapcsolódó feladatok:

Gondozás:

A gondozás szervezeti kereteinek, formáinak a gyerekek higiénés szokásainak kialakítását kell szolgálniuk.

A gondozás szorosan kapcsolódik a játékhoz, a munkajellegű feladatokhoz, a tanuláshoz.

Lehetővé tesszük a gyerekek számára, hogy egyéni szükségleteiknek megfelelően a gondozási műveleteket saját ütemük szerint hajtsák végre.

Testápolás, tisztálkodás

E kategóriába tartozik a mosakodás, a kéztörölés, a fogmosás, a fésülködés, a zsebkendő, a WC használata. Mindezek helyes elsajátítása a fertőzések, a betegségek megelőzésére szolgálnak, és a gyermekek komfortérzetét biztosítják.

Feladatunk a higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása, a személyi higiénia feltételrendszerének megteremtése a megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatásával.

Öltözködés

A test védelmét szolgálja az időjárás változásaival szemben, és a gyermeki önállóságot, ízlésvilágot alapozza meg.

Mozgás

Belső igény, élmény a gyerekek számára, amit felszabadultan, jókedvűen, örömmel végez.

Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.

A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése: folyamatos testedzés, testi nevelés, prevenció, tartózkodás és tevékenykedés a szabadban.

Mozgáskotta módszer alkalmazása a mindennapokban.

KRESZ-park lehetőségének kiaknázása a kerékpáros közlekedés szabályainak gyakorlása mellett, a mozgáskoordináció fejlesztésében.

Pihenés

A gyerekek egyéni alvásiigényének kielégítését, testi fejlődését szolgálja. Fontos a szoba levegőjének cseréje, a külső zavaró ingerek megszüntetése, a kényelmes fektető, az alvóruha, illetve a nyugodt pihenés és alvás légkörének megteremtése.

Az óvónő részéről fontos a gyermekek tevékenységéhez igazodó hangneme.

Az alvás, pihenés időtartama a gyermekek igényeitől függ. Nyugalmukat biztosítani kell az óvodapedagógusoknak, tiszteletben tartva az egyéni szokásokat

Egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakítása

Az étkezés óvodai feltételei önkiszolgálással, a középső és nagycsoportos korosztályúaknál részben naposi tevékenységgel valósulnak meg.

Fontos az esztétikus terítés, és a kulturált étkezési szokások betartása. A megjelölt időkereten belül a gyermekek az étkezés időpontját a tízórainál és az uzsonnánál maga választja meg, az ebédet is egyéni tempóban fejezi be.

Mindehhez biztosítjuk

- testi képességeik fejlesztését,
- a mozgásigény kielégítését, a harmonikus és összerendezett mozgás fejlődését,
- az egészség megóvását, védelmét és megőrzését,
- az egészséges életmód, a táplálkozás, öltözködés, pihenés és betegségmegelőzés szokásainak alakítását,
- különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentését, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzését,
- szükség szerint a megfelelő szakemberek bevonását.

Az óvodapedagógus feladatai:

- elegendő idő biztosítása a pihenésre,
- elegendő szabadlevegőn tartózkodás (különös figyelemmel arra, hogy -10 Celsius fok alatt nem visszük az udvarra a gyerekeket),
- heti egy alkalommal gyümölcsnap tartása a csoportokban, gyümölcs fogyasztása közösségi programokon

- alkalmanként szervezett gyümölcs és zöldség fogyasztást ösztönző programok szervezése óvodai és csoport szinten egyaránt (egészségnevelési témahét, Tök jó hét, projekttémák, stb.)
- az egészséges táplálkozás és változatos étrend érdekében folyamatos kapcsolattartás a főzőkonyhával,
- helyes egészségtudat alakítása kiemelten a HH gyermekek tekintetében,
- a diabéteszes gyermekek ellátásához kapcsolódó kötelezettség, melynek érintettjei a pedagógiai munkát segítőik is lehetnek,
- a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek egészségének megőrzése, ellátása,
- folyamatos kapcsolattartás az óvoda védőnőjével,
- só szoba kihasználása a jó környezet és egészségvédelem érdekében,
- rugalmas napirenddel biztosítja a mozgásigény kielégítését,
- kirándulások és séták alkalmával tiszta, szabadlevegőn történő tartózkodás,
- óvodába lépés előtt az óvónő tájékozódik a gyermekek egyéni fejlettségéről, szokásairól, esetleges allergiás, vagy más állandó betegségről,
- betegség megelőzésének alapjai: a tisztaság biztosítása, a rendszeres szellőztetés, a higiéniai szokások betartására nevelés, a megfelelő öltözködés,
- a gyermekek testi épségének védelme és a baleset-megelőzés magában foglalja a személyi és tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök, használati tárgyak folyamatos és tervszerű ellenőrzését, karbantartását, valamint a hibaforrások megszüntetését. Önmaguk és társaik testi épségének megővására neveljük a gyermekeket.
- *életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;*

A különleges étrendet igénylő gyermekek ellátása

A speciális étrendet igénylő gyermekek (ételérzékenység, allergia, diabétesz) ellátásának rendjét óvodánk házirendje részletesen tartalmazza (igénylés a közétkeztetés keretein belül).

Az óvodapedagógus feladatai:

- rendszeres kapcsolattartás az érintett gyermek szüleivel,
- kapcsolattartás az ellátásukat végző szakemberekkel, orvossal, védőnővel,
- kiemelt odafigyelés arra, hogy a gyermek a neki megfelelő ételt kapja,
- a szülő által esetlegesen átadott gyógyszer megfelelő tárolása, használatának ismerete, szükség esetén beadása a gyermeknek,

- esetleges allergiás roham esetén a szülő azonnali értesítése, valamint a mentők hívása,

3.2. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége.

Arra törekszünk, hogy az óvodánkba beíratott gyermekeket érzelmi biztonság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Programunkban fontos a gyermek korai, óvodáskort megelőző testi-lelki fejlődésének alapos ismerete. Ennek egyik eszköze az anamnézis lap és a családlátogatás. Ezekből információt kapunk az óvodába lépés előtti anya-gyermek és család-gyermek kapcsolatáról, a gyermek élettörténetéről. A későbbiek során napi tapasztalatokkal kiegészítve hasznosítja az óvodapedagógus a gyermek jobb megismerésének érdekében, a fejlesztési feladatok megtervezésében.

Megvalósulás területei:

- nyílt napokon, új gyermekek szüleinek rendezett szülői értekezleten érzelmi közelítés a családok felé,
- a családlátogatásokon történő ismerkedéssel az elválás feszültségének oldása,
- a folyamatos beszoktatás lehetőségének biztosítása,
- erősítjük az egyediséget és ösztönzünk az együttműködésre, ezáltal is támogatva a szocializációt,
- példaértékű viselkedési modell nyújtása, a társadalmi beilleszkedést segítő szociális együttélés szabályainak értékközvetítése intézményünk minden dolgozója részéről,
- a nemzeti ünnepeink és hagyományaink ápolásával tárgyunk és erősítjük nemzeti hovatartozásukat, a haza iránti szeretetüket,
- a szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése, átörökítésének biztosítása,
- szükség esetén helyet, lehetőséget biztosítunk a szabad vallásgyakorlásra,
- a keresztény kulturális értékek megőrzésére törekszünk a keresztény ünnepek (Szent Miklós napja, karácsony, húsvét) és ahhoz kötődő hagyományok átélése által.

Az óvodapedagógus feladatai:

- barátságos, kiegyensúlyozott és családi légkört teremtünk,
- közös, óvodai szintű programok szervezésével elősegítjük a gyermeki személyiség fejlődését, a közösségi együttélést segítő normák: a társ személyiségének, érzelmeinek, tevékenységének tiszteletben tartása, segítség a társaknak, a kisebbeknek, örömszerzés, vigasztalás, együttérzés...

- pozitív érzelmi viszonyt alakítunk ki az óvoda alkalmazottai és a gyermekek egymás közötti kapcsolatrendszerében, a személyes kapcsolatok kialakulásának elősegítése: segíti az óvónő-gyermek kapcsolat pozitív alakulását a személyes beszélgetés, a testközelség és az együttjátszás igényének kielégítése.
- a beszoktatás során lehetőséget adunk a szülő részvételére, figyelembe vesszük az egyéni és életkori sajátosságokat, a gyermek megismerésén alapuló óvodai befogadás megvalósítása,
- csoportközi foglalkozásokon erősítjük a csoportok közötti kapcsolatokat,
- nagy gondot fordítunk a viselkedési nehézségekkel, zavarokkal küzdő gyermekek problémáinak megértésére, a lassabban fejlődő hátrányos helyzetben levő gyermekek felzárkóztatásának elősegítésére,
- élményt nyújtó tevékenységek és hatások megteremtése: szeretet, ismeret átadása, befogadás öröme, az öröm és humor együttes megelevenítése, esztétikai élmények, ünnepek, találkozás öröme.
- tehetségműhelyeinkben elősegítjük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek kibontakoztatását, különös tekintettel a HH és HHH gyermekek részvételére.

3.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi és az érzelmi nevelés az óvodai nevelőtevékenység egészét áthatja.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása szoros kapcsolatban áll a beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel. A gyermekek érzelmi és kommunikációs intelligenciájának fejlesztése: az óvónő és a munkáját segítő munkatárs kommunikációs intelligenciájának mutatói a jó beszédpéldát adó artikuláció, a választékos beszéd és a hitelesség (metakommunikáció). A felnőtt kerülje a büntetést, a bírálatot, a kiabálást, a hibáztatást, a panaszkodást. Az óvodapedagógus kívárással, kérdésekkel, a probléma meghallgatásával, a gyerekekkel együtt megoldási módok keresésével, az alternatívák közül való önálló választás ösztönzésével segítse, hogy a gyerekek megtalálják a saját megoldásukat.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra- valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, elsődlegesen a gyermek játéka által valósul meg.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás-alkotó képesség) fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a mindennapi beszélgető körben nyugodt, kiegyensúlyozott légkört teremtünk minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására, a beszédöröm biztosítására, a szókincs bővítésére,
- az óvoda minden dolgozója hiteles mintaadással fejleszti a gyermekek kommunikációs képességeit,
- otthoni történetek, élmények, kitalált történetek meghallgatásával beszédkedv fokozása,
- óvónő kísérje figyelemmel a gyermekek beszédészlelési és beszédmegértési szintjét, az idejekorán felismert beszédzavarok, hibák esetén a szülővel és az érintett szakemberekkel együttműködik (logopédus, fejlesztő-, gyógypedagógus),
- a szakember által feltárt beszédhibák fejlesztése anyanyelvi játékok segítségével,
- ösztönző környezet megteremtése a gyermeki kíváncsiság felkeltésére,
- tervezett és spontán tevékenységek során a kognitív képességek egyéni és életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztése (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás, figyelem),
- éreken alapuló fejlődés-fejlesztés támogatása, amely igazodik a gyermek egyéni üteméhez,
- az írott nyelv iránti érdeklődés felkeltése, nyomtatott nagybetűk megjelenítése munkáikon,
- a képzelet, fantázia, kreativitás és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése valamennyi tevékenységi formában,
- egyéni bánásmód alkalmazása során a gyermek eljuttatása képességei legmagasabb szintjére, beleértve a tehetséges és részképességek fejlődésében elmaradást mutató gyermekeket is,
- differenciálás alkalmazása az óvodai nevelőtevékenység egészében, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek vonatkozásában,
- a gyermekek fejlődésének egyéni nyomon követése, a szükséges fejlesztési feladatok tervezése és beépítése a gyakorlatba.

4. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÜKET SEGÍTŐ FELADATOK

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- Különleges bánásmódot igénylő gyermek:
- sajátos nevelési igényű gyermek (SNI)
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (BTMN)

- kiemelten tehetséges gyermek
- tartós gyógykezelés alatt álló gyermek
- A gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (HH, HHH)

Célunk:

A gyermek harmonikus személyiségfejlődését, eredményeit, erőnőit, sikeres próbálkozásait értékelő, mását elfogadó környezetben nevelkedjen.

Beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Feladataink:

- Az egyénre jellemző pozitív tulajdonságokra építve a személyiség komplex fejlesztése.
- Alkalmazkodóképességük, önállóságuk, együttműködésük fejlesztése.
- Egyénre szabott fejlesztő programok készítése.
- A gyermekek egyenetlen fejlődéséből adódó teljesítménykülönbségek felismerése, differenciált tevékenység, esetenként felzárkóztatás és tehetséggondozás együttes alkalmazása.
- A szülő-pedagógus partneri viszony kiépítése érdekében a szülők felkészítése, segítése.

Kiemelten tehetséges gyermek

A gyerekek adottságai a megfelelő környezeti hatások (család, óvoda, társak) által fejlődnek képességekké, esetleg tehetséggé. A gyerekeknél tehetségre irányuló hajlamról, tehetségigéretről, tehetségcsírákról beszélhetünk, melyek korán megmutatkozhatnak (művészi és motoros képességek, zenei képességek, rajzkészség stb.).

Tehetséges gyermek jellemzői:

- érdeklődő, kritikus, gyorsan tanul, elvont dolgok iránt érdeklődik, elmélyült, egyenlőtlen fejlődés jellemzi, energikus stb.
- átlag feletti általános képességű (pl. jó memória, fejlett anyanyelvi képesség stb.)
- átlagot meghaladó speciális képességek (nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testi-mozgásos, szociális)
- kreatív (pl. eredetiség, rugalmasság, probléma iránti érzékenység)
- feladat iránti elkötelezettség (pl. érdeklődés, versenyszellem, kitartás, emocionális stabilitás), azaz a hajtóerő, motiváció

Feladatunk:

- A tehetségterület azonosítása, felismerése, rögzítése a gyermek portfóliójában.
- Segíteni, hogy felszínre kerüljenek a gyermekek adottságai, képességei.
- A tehetséges gyermek erős oldalának differenciált feladatokkal, játékokkal történő fejlesztése.
- Az elfogadó légkör, tág cselekvési szabadság, gazdag tapasztalások biztosítása (párhuzamos tevékenységek, rugalmas napirend, szabad játék).
- Komplexitás, az egész személyiség fejlesztése.
- Folyamatos bátorítás, ösztönzés, motiváció.
- A fejlődés folyamatos nyomon követése – a fejlesztés mindig a gyermek egyéni tempójához, fejlettségi szintjéhez igazodva történik.

Sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységek

Minden sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése szakember bevonásával történik. A fejlesztés céljait a szakértői bizottság diagnózisára, javaslataira kell építeni.

Célunk:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése, integrált óvodai csoportok keretén belül.
- Hátrányok csökkentése.
- A gyermekben rejlő tanulási potenciálok kihasználásával a problémamegoldó képességre nevelés.
- A lassabban fejlődő részképesség funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztése, a gyermekek életminőségének javítása.

Feladatunk:

- Befogadó szülői környezet kialakítása.
- A napi életritmusba a segítő, speciális tevékenységek beépítése, melyek a gyermek felzárkóztatását segítik elő.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek képességeket és készségeket befolyásoló pszichikus funkcióinak fejlesztése, szakemberek segítségével.
- Speciális módszerek, terápiás eljárások, technikák szakszerű megválasztása és azok alkalmazásával a kognitív képességek fejlesztése.
- Differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással képességfejlesztés, a hiányosan működő képességek kialakítása, fejlesztése, esetleg korrekciója valamennyi területen.
- Egyénre szabott fejlesztőprogramok készítése a sérült gyermekek részére, a szakvélemény alapján.
- A gyermek fejlesztéséhez egyéni fejlesztési terv, fejlesztőprogram készítése, a szakvélemény alapján.
- A fejlesztésben közreműködő pedagógusnak évente legalább egy alkalommal rögzíteni kell a fejlesztés eredményét.
- Interperszonális kapcsolatok alakítása.
- Olyan modell nyújtása, amely pozitív irányba befolyásolja a gyermekek fejlődését.

- Az akadályozott fejlődésű, ill. fogyatékos gyermek alkalmazkodóképességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése.
- A sérült funkciók működésének differenciáltabb fejlesztése, a kompenzációs lehetőségek bővítése.
- A szükséges módszerek, terápiás eljárások, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus segítségével.

A feladatok teljesítését a következő személyi feltételek megléte biztosítja:

- Gyógypedagógus
- Logopédus
- Gyógytornász
- Fejlesztő-differenciáló pedagógus

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek az, akinek egészségügyi ellátása a szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben a harminchat nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt a legalább napi négy órai tartamban meghatározott óvodai foglalkozásokon nem tud részt venni. Az óvodai nevelésben történő kötelező részvétele alóli felmentés a szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján történik.

5. A GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATAINK AZ ÓVODÁBAN

Gyermekvédelmi tevékenységünk célja:

- Gyermekvédelmi tevékenységünk legfontosabb célja, hogy a gyermek családban, harmonikusan nevelkedjen, mivel azt valljuk, hogy a nevelésben az elsődleges szerep a családé.
- A gyermekek jogainak érvényesítése és tiszteletben tartása óvodán belül és kívülről különleges bánásmódot igénylők segítése, fejlesztése.
- A gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése, és az érvényesülés ellenőrzése.
- Tetteinkkel, véleménynyilvánításainkkal minden esetben a gyermekek érdekeit képviseljük.

A gyermekvédelmi feladatok ellátásáért az óvoda igazgatója, a gyermekvédelmi felelős és az óvodapedagógusok egyaránt felelősek.

Feladataink:

- Éves gyermekvédelmi munkatervben a konkrét feladatok meghatározása.
- A gyermeki és szülői jogok megismertetése és érvényesítése.

- Rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel.
- Együttműködés a gyermekvédelmi és családsegítő szolgálattal, részvétel a jelzőrendszeri konferenciákon. Szükség esetén szóbeli vagy írásban tett esetjelzés.
- A családok tájékoztatása az igénybe vehető kedvezményekről.
- Az esetleges induló hátrányok feltárása, felzárkóztatás megszervezése.
- A szülők segítése a szülői szerep eredményesebb betöltésében.
- Segítő szakemberek igénybevétele a problémák típusának megfelelően.

Óvodánk minden településünkön élő óvodáskorú gyermeknek biztosítja az óvodai ellátást. Anyagi helyzete miatt egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a HHH gyerekek közül.

Támogatjuk a gyermek orvosi ellátásban és gyógyító nevelésben való részesülését, és a lehető legjobb egészségi állapothoz való jogát, ugyanakkor nagy figyelmet fordítunk arra is, hogy

- óvodába csak egészséges gyermeket fogadunk
- a beteg gyermek, a tanuló az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja a nevelési oktatási intézményt
- ha gyermek az óvodai foglalkozásról távol marad, mulasztását igazolni kell.
- az igazolásnak tartalmaznia kell a betegség miatt bekövetkezett távollét pontos időtartamát is
- megteszünk mindent annak érdekében, hogy a gyermeket ne érje erőszak, fizikai és lelki durvaság, az elhagyás, vagy elhanyagolás, rossz bánásmód, nemi erőszak.
- ha a fentieknek bármilyenjelét tapasztaljuk, akkor jelezzük a gyermekvédelmi felelősnek, illetve általa a Gyermekjóléti Szolgálat felé.
- idegen személynek nem adunk ki gyermeket.
- a gyermeket csak írásos szülői nyilatkozat után engedjük el az óvodából egyedül.
- elvált vagy külön élő szülőktől írásos nyilatkozatot kérünk a gyermek elhelyezéséről.
- évente egyeztetünk az önkormányzat gyámügyi előadójával a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű és HHH gyermekek nyilvántartásával kapcsolatban
- havi rendszerességgel esetmegbeszélésen vesz részt a gyermekvédelmi felelősünk a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival
- szükség szerint környezettanulmányt végzünk

Gyermekvédelmi felelősünk kapcsolatot tart fenn:

- Az óvodapedagógusokkal
- Gyámhivatallal
- Gyermekjóléti Szolgálattal
- Pedagógiai Szakszolgálattal
- Polgármesteri Hivatal szociális és gyámügyi előadójával
- Az óvoda orvosával, védőnőjével

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti

- a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és
- a jelzőrendszer működését.

Az intézményben nyújtott szociális szolgáltatás során eljáró óvodai szociális segítő – amennyiben, és amikor a gyermekkel közvetlenül foglalkozik -, az egyéni szociális szolgáltatások megvalósításának ideje alatt a gyermek felügyeletéről maga gondoskodik.

6. SAJÁTOS PEDAGÓGIAI ARCULATUNK

6.1. Individualizálva szocializálás

Az individualizálás a gyermekek, egyének közötti különbségek felismerésére épül. Minden gyermeket figyelembe vesz a maga fejlődési szintjén.

Pedagógiai programunkban az alábbi elvek érvényesítésével valósul meg.

- Nagy figyelmet fordítunk a gyermekek egyénenkénti megismerésére, képességeiknek kibontakozására. (családlátogatás, anamnézis, beszoktatás, beszélgetés, gyermekek portfóliója), különös tekintettel HH, HHH gyerekekre.
- Igény szerinti szeparációt biztosítunk kuckósítással, megfelelő hely biztosítása a tevékenységközpontokban.
- A személyesség biztosítására minden gyermeknek kincses dobozokat helyezünk el a csoportszobában.(melyeken megjelenítjük a gyermekek jeleit, nevük kezdőbetűit)
- Fejlesztjük társas kapcsolataikat, szükség esetén segítséget nyújtunk a gyerekek egyéni problémáinak megoldásában.
- Fontosnak tartjuk a személyiség értékeinek hangsúlyozását, elfogadtatását társaikkal
- A közösségi élet szokásainak és az együttműködés szabályainak alakításába bevonjuk a gyermekeket.
- Törekszünk a gyermekek által felvállalt tevékenységekben, az önbizalom erősítésére, sikerélményhez juttatásra.
- Azt valljuk, hogy a család alapozza meg az óvodás gyermek „én- kép” énképének alakulását és indítja el a szocializáció útján. Ugyanakkor jelentős az óvodapedagógus személyisége az „én- kép” formálásában.

6.2. Tevékenységközpontok rendszere

A gyermekek képességeinek kibontakoztatásában, óvodás korban meghatározó szerepe van a tevékenységeknek. A tevékenységközpontok állandó lehetőséget adnak a sokszínű cselekedtetésre gyermekek szükségletének megfelelően.

A tevékenység központok választásokra, elmélyült tevékenységekre ingerlő környezetet jelentenek, ahol a gyermekek szabadon rendelkeznek az eszközökkel.

Programunk tevékenységközpontjai:

- A családi és egyéb szerep- szituációs drámajáték központja
- Irodalmi, ének-zenei tevékenységek, mozgásfejlesztő játékok
- Homok-víz asztali tevékenységek, terepasztali játékok központja.
- Építő játékok, barkácsolás, szerepjátékok központja.
- Művészeti tevékenységek központja
- Manipulációs, asztali, társas, szabályjátékok központja.
- Természetismereti központ-udvar, mint külső környezet.

6.3. Családok bevonása az óvodai életbe

A család mással nem pótolható, ezért óvodai nevelésünk elsősorban a családi nevelés kiegészítésére épül. A családokban keressük az együttműködés szálát, a gyermekszeretetet.

Lényegesnek tartjuk a családhoz közeledés szemléletét.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

- Az együttműködés érdekében az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása.
- A családok életében azon pontok megkeresése, amelyen keresztül a gyermekek mélyebb megismeréséhez, megértéséhez vezet az út.
- A hagyományos együttműködési formák felülvizsgálata, a jól működők továbbfejlesztése, a kevésbé jól működő formák elhagyása.
- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Konkrét feladatok meghatározása az eredményes együttműködés érdekében.
- A partneri igények, elégedettség és elégedetlenség mérési módjának meghatározása.

Kapcsolattartás a családdal

- A családok, szülők, testvérek fogadására szülői szobát alakítottunk ki. Ez a helyiség több funkciót is betölthet. Alkalmas lehet arra, hogy a szülők igényeinek megfelelően, rendszeresen találkozassunk egymással.
- A szülők bevonása az óvodai nevelésünk programjaiba.

- *Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családias hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.*
- Közös szabadidőprogramokat, közös kirándulásokat, nyílt- napokat, ünnepeket szervezünk ahol igény szerint akár az egész család is részt vehet. Programjainkról faliújságokon, szórólapokon, elektronikus formában tájékoztatjuk a szülőket.
- A szülői értekezleteinken alkalmat teremtünk az óvodai munka céljainak, feladatainak megismertetésére.
- Rétegszülői értekezletet szervezünk, az újonnan beiratkozott gyermekek szülei részére.

6.4. Családgondozás, szociális munka

A szociális munka átfogó kategória, amely magába foglalja a szociális tevékenységek széles körét. Programunk szellemében közvetlenebb kapcsolatba kerülünk a családokkal, így többlet információt szerezhetünk a család belső életéről.

Érzelmi biztonságot és mentális támogatást nyújtunk a krízishelyzetekben élő gyermekeknek és szüleiknek. Képviseljük a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek érdekeit és támogatjuk a segítő kapcsolatok keresését a bajbajutott gyermekek esetében.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában mindig óvodánké nyitott és kezdeményező szerep.

Családdal történő kapcsolattartásunkat 2018 szeptemberétől a megyei humán szolgáltató szociálpedagógus munkatársa is segíti.

7. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirenddel és a hetirenddel biztosítjuk a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. Azt valljuk, hogy a rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. Fontosnak tartjuk a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi-és hetirendet a gyermekcsoportjaink óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Óvodánkban folyó nevelőmunka megszervezése a teljes alkalmazotti közösség feladata, felelőssége.

Gyermek felügyelete: a gyermek testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről való gondoskodás, az óvodába történő belépéstől az óvoda jogszerű elhagyásáig terjedő időben,

továbbá a pedagógiai program részeként kötelező, az intézményen kívül tartott foglalkozások, programok ideje alatt.

Törekszünk arra, hogy napirendünk rugalmas, folyamatos, alakítható és változtatható legyen azért, hogy alkalmazkodjék a gyermekek különböző tevékenységéhez és egyéni szükségleteihez. Napirendünket a játék, mint a gyermekek életkorából adódó fő tevékenység határozza meg, így azt úgy szervezzük, hogy a szabad játék kapja a legtöbb időt. Nevelésük, fejlesztésük a játékban, játékon keresztül valósul meg. Fontos, hogy a tevékenységek között helyes arányokat alakítsunk ki. Ha az időjárás engedi, óvodásainkkal a lehető legtöbb időt a szabad levegőn töltjük.

Napirend

Időkeret	Tevékenységek
6 ⁰⁰ - 9 ⁰⁰	- Érkezés folyamatosan - Szabad játék a tevékenységközpontokban - alkalmanként beszélgetőkör - Mozgásos játékok, mindennapos testnevelés szervezése - Folyamatos vagy kötött tízórai
9 ⁰⁰ - 10 ⁴⁵	- Az óvodapedagógus által szervezett, kezdeményezett, irányított játékos tanulás. - Szabadjáték
10 ⁴⁵ - 11 ⁴⁵	- Rendrakás a felelősök irányításával - Folyamatos öltözködés, készülődés az udvarra - Játék a szabadban - Séta, megfigyelések és gyűjtőmunka alkalmanként
11 ⁴⁵ - 12 ⁵⁰	- Mosdás, terítés, ebéd
12 ³⁰ - 15 ⁰⁰	- Készülődés a pihenéshez, csoportos mesehallgatás - Csendes-pihenő
15 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	- Folyamatos ébredés, rendrakás, uzsonna
15 ³⁰ - 17 ³⁰	- Délutáni szabadjáték - Játék a szabadban - Folyamatos hazamenetel

Hetirend

A hetirendünkben vannak visszatérő, stabil, a rendszerességet, a szokásokat alapozó tevékenységek, ugyanakkor lehetőség van a rugalmasságra.

A javasolt hetirend alapján az adott csoport hetirendjét a csoportban dolgozó óvodapedagógusok alakítják ki.

A hetirend tervezésénél és kivitelezésénél meghatározók számunkra a korcsoportra jellemző életkori sajátosságok, pszichikai, illetve fizikai terhelhetőségük. Fejlesztésünk a játékban,

játékon keresztül valósul meg, szem előtt tartjuk, a gyermek egyéni- és érési folyamatait, valamint a differenciálás lehetőségeit.

Heti egy alkalommal	Testnevelés	Kötelező tevékenységek
Rendszeresen	Mindennapos testnevelés	Kötelező tevékenységek
Heti egy alkalommal	Integráló nap (Személyi feltételek függvénye)	Választható vagy kötelezően választható tevékenységek (2 óvodapedagógus)
Heti egy alkalommal	Közös élményszerző séták, kirándulások	Alkalmankénti szülők bevonásával történik
A gyermekek szükségletei szerint	Mozgásfejlesztés, szabályjátékok	Választható tevékenység

A különböző tevékenységi formát, számát és időtartamát csoportjaink összetétele, a feldolgozandó témakör és a szokások alakíthatják.

A gyermekek a tevékenységeket felajánlásaink alapján, saját döntésüknek megfelelően egyénileg vagy mikrocsoportban végzik. A mikrocsoportos együttműködés lehetőségei a gyermekek szocializációjának minőségétől is függenek. Az életkori jellemzők, az egyéni fejlettség, a tevékenységek jellege befolyásolják a formákat. A kötelező foglalkozásokat differenciáltan szervezzük.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. (csoportban szervezett mindennapi tevékenységeken túl pl. integrált napok, csoportközi foglalkozások, tehetségműhely foglalkozások, óvoda-iskola átmenetet segítő programok, stb.)

Eszerint a tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak tekintjük.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszert alkalmazunk.

7.1. Az óvodai nevelés tervezése

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését, fejlesztését, fejlődésük nyomon követését, különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített feljegyzések tartalmazzák.

A fejlesztési tevékenységeink megvalósulásáról feljegyzéseket készítünk (adott szakaszok végén reflexió), amelyek elősegítik a gyermekek tevékenységének, a fejlesztés

Fontos számunkra, hogy széleskörű, a gyermekek érdeklődésére épülő, sokoldalú fejlesztő hatású, az integrált tanulást is támogató tervezés és reflexió kísérje munkánkat.

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő foglalkozások az egyéni fejlesztési tervben kerülnek rögzítésre.

Tevékenység/foglalkozás terv pedagógusi igényünk szerint készítjük el, amikor fejlesztő tevékenységünkhöz szükségesnek gondoljuk. Kötelező elkészítenünk a következő esetekben: óvodaigazgatói látogatásra, önértékelési folyamatban történő látogatásra, teljesítményértékelési látogatásra, tanfelügyeleti látogatásra, minősítő folyamatban történő látogatásra, bemutató foglalkozásokra, hospitálásokra, fejlesztési tervünkben meghatározottak szerint, gyakornokként a gyakornoki tervben meghatározott időpontokra.

- Tervezett témaköreink megvalósítására projekttervet készítünk, egy-egy projekt 2-3-4 hétig tart, a gyermekek érdeklődésétől, ismeretétől függően. A projekttervek óvodapedagógusi és gyermeki ötleteket ölelnek fel, melyekre épülve meghatározásra kerülnek célok és feladatok, egyéni fejlesztések valamint szervezési feladatok, változatos módszerek.
- A tervező munka részleteit, kidolgozását a heti tervek tartalmazzák, melyek nevelési területekre lebontva tartalmazzák a tervezett tevékenységeket. Itt rögzítik az óvodapedagógusok a megvalósulás idejét, valamint reflektálnak a heti történésekre. Ezeket utólag kézzel is dokumentálhatják az óvodapedagógusok.
- Az óvodapedagógusok „átvezetés” időszakot tervezhetnek a projektek között. A gyermekcsoporthoz igazodva ez változatos intervallum lehet: akár néhány nap, vagy akár egy hét is. Ez az időszak lehetőséget teremt még több gyermeki szabad játékra, az előző projekt „kijátszására”, valamint egyéni fejlesztések megvalósítására.
- Nevelési céljaink eléréséhez évi egy alkalommal nevelési tervet készítünk, és azokat értékeljük.

A differenciálás kiindulópontja a gyermekek játékának megfigyelése, kapcsolatai, társas magatartása, verbális képességei, gondolkodása, ismeretei, mozgása, és ezen megfigyelések rögzítése.

Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

A gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követjük, és tapasztalatainkat írásban rögzítjük.

Szükség esetén speciális szakemberek segítségét kérjük, illetve szakvizsgálatokat a gyermek megfelelő fejlesztése érdekében, melyhez pedagógiai véleményt írunk.

Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk, évente legalább 2 alkalommal kötelezően, illetve szükség esetén többször is lehetőségünk van rá, elsősorban személyes konzultáció, fogadóóra keretében, akár online módon is. A gyermek fejlődéséről és a fejlődési napló tartalmáról - a gyermek óvodapedagógusain kívül – csak az óvodaigazgató részére adhatunk ki tájékoztatást, illetve - indokolt esetben - az óvodaigazgató engedélyével más személynek is (speciális szakemberek részére, vizsgálatokhoz).

Jelenleg pilot programban, a jogszabályi változások és elvárások okán pedig 2024. szeptember 1-től kötelezően alkalmazza intézményünk az OviKRÉTA rendszert. A pedagógusok – szükséges jogosultság birtokában – a „Gyermek” és „Csoport” menüpontok alatt érhetik el az intézmény által is alkalmazott tanügyigazgatási dokumentumokat.

7.2. Az óvoda kapcsolatai

Óvodánk kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet során, és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életébe. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez.

Kapcsolattartás formái

- Az óvoda és iskola kapcsolata
- Kapcsolatunk a Művelődési házzal, Könyvtárral
- Kapcsolatunk az Idősek Otthonával
- Kapcsolatunk a Vehiculum Házzal
- Kapcsolatunk a védőnővel
- Kapcsolatunk a Gyermekjóléti Szolgálattal
- Kapcsolatunk Hitoktatóval
- Kapcsolatunk Logopédussal
- Gyógypedagógussal
- Kapcsolatunk a fenntartóval
- Kapcsolatunk a Besenyszögi Óvodásokért Alapítvánnyal
- Szakmai kapcsolatot ápolunk hasonló programmal működő óvodákkal.

8. ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

8.1. Játék

8.1.1. Játék célja, tartalma

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A kisgyerek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatokat

kialakulását is. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét

Az óvodáskorú gyermek alapvető szükséglete, spontán szabad tevékenysége, örömforrása a játék. Integráló tevékenység, amelyet végig kísér a tanulás és a munka néhány jellemzője, a spontán tanulás színtere. A gyermek a játékban számtalan információt ad önmagáról, belső világáról, kellemes és kellemetlen élményeiről. Itt alakulnak társas kapcsolatai, gazdagodnak szociális és a világról szerzett tapasztalatai, ismeretei.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, ill. a játékos tevékenység szervezésben is meg kell mutatkoznia.

Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus- szerepjátékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabály játékokhoz. A játék helye legyen egyszerű, alakítható, ahol a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokat, játékszereket találhatnak.

A szabad játék mellett, ugyanabban a tevékenységrendszerben a gyermekek választásai, kezdeményezései és az óvodapedagógus felajánlásai a játékban tanulás sajátos formáit eredményezik. Ezekre a helyzetekre szolgál az „óvodapedagógus által felajánlott tevékenység” elnevezése. Ezek a tevékenységek a műveltség tartalmat tervszerűbben közvetítő kezdeményezett, vagy irányított játékoknak is minősíthetők.

A játék szabadsága nem jelenti a gyermekek magukra hagyását. Az óvodapedagógus fejlesztő, feltételteremtő, folyamatokat befolyásoló szerepe tudatos tevékenységet jelent.

Feladataink az óvodában:

- A gyermekek érdeklődésének megfelelő játék feltételeket teremtünk (élmény, eszközök, hely biztosítása).
- Támogatjuk az egyéni szándékokat és elképzeléseket (a gyermekek játékba való bevonásának segítése, ösztönzése, estenként ötletek adása)
- A játék során kialakult konfliktushelyzetekben a részt vevő gyermekek bevonásával szabályokat alkotunk és megoldások keresünk, törekszünk a kulturált visszautasítás módjának elsajátíttatására
- A gyermekek élményeire és igényeire építve bekapcsolódunk a játékba.
- Segítjük a gyermek önérvényesítő törekvéseit a szocializáló és individualizáló hatásokban való egyensúly megteremtésével.
- Gondot fordítunk az egyének eltérő szociális szükségleteinek kielégítésére a játék során is /HH és HHH/
- Erősítjük és formáljuk a gyermekek érzelmi kötődéseit.
- Lehetőség adunk a szemlélődésre a játszani nem kívánó gyermekeknek.

Nyugodt játék feltételei:

- A csoportszobában biztosítjuk a mozgalmasabb és csendesebb tevékenységek elkülönülését.

- A napirendben elegendő időt biztosítunk a szabad játékra.

Az élmények biztosítása

A közös élmények intenzitásukkal játékra inspirálnak. A gyerekekkel közösen megbeszéljük, hogy hová mennének szívesen „élményszerzésre”. A gyermekek tájékozottsága, érdeklődése, korábbi tapasztalatai befolyásolják azoknak a témáknak a számbavételét, amelyekkel kapcsolatban közös élményt szerveztünk. Óvodai programunkban a projekt- rendszerű műveltségterület feldolgozása a felajánlott tevékenységekben is megjelenik, a játékot is befolyásolja, indukáló szerepet tölthet be.

A szabályjátékok helye a tevékenységekben

A gyermekek személyiségének ismeretében a kezdeményezett szabály és társasjátékokkal tudatosan fejlesztjük az egyének képességeit, részképességeit. A mozgást, a kommunikációt, a pszichikus funkciókat fejlesztő játékok alkalmasak a gyermekek személyiségének formálására. A kezdeményezett irányított szabályjátékokban érdeklődésükre építve biztosítjuk a gyermekek szabadságát.

A szabad játék időtartama (október 1- től május 31-ig)

	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6 évesek	3-7 évesek
Délelőtt 6 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	3,5 óra	3 óra	3 óra	3-3,5 óra
Délután 15 ⁰⁰ -17 ³⁰	2 óra	2 óra	2 óra	2-2,5 óra
Összesen	5,5 óra	5 óra	5óra	5-6 óra

8.2. Verselés, mesélés

8.2.1. A verselés, mesélés célja, tartalma

Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. *A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.*

A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában - tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról.

A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megeleveníti, átéltesíti, szemléletmódja és az ehhez társuló, szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az irodalmi nevelést megalapozó mesélés, verselés, mondókázás sokféle tevékenységhez spontán kapcsolódik a gyermekek és a pedagógus kezdeményezésére egyaránt. A mesék között szerepelnek állatmesék, tréfás mesék és tündérmesék is a csoport összetételétől függően. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, népi hagyományt felelevenítő mondókáknak, rigmusoknak, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek egyaránt helye van. Hosszabb, bonyolultabb meséket az érdeklődésének, felfogó képességének megfelelően átalakítjuk.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Maradandó élményt a szabadon, emlékezetből folyamatosan mesélő felnőtt adhat. A felnőtt mintaadó szerepe itt hatványozottan fontos, mivel a HH és HHH családokban az ilyen mintát sok esetben nélkülözik a gyermekek.

Feladataink az óvodában:

- Megismertetni a gyermekekkel a magyar népköltészet, népmesék, népi mondókák világát.
- Olyan verseket, mondókákat választunk, amelyek kapcsolódnak az aktuális projekthez, és a gyermekek életkorához.
- Támogatjuk a mesét, dramatizálást, bábozást.
- Lehetőség szerint mesélünk könyv nélkül, szabadon, mert az óvodapedagógus-gyermek mese közbeni metakommunikációja pozitív töltettel bír.
- Olyan légkört biztosítunk, melynek során a gyermekek örömmel vesznek részt a mesélésben, bábozásban, dramatizálásban.

- Szívesen hallgassanak mesét, örömmel lapozgassanak könyveket, vigyázzanak azok épségére.
- Hagyjunk elég időt és lehetőséget a spontán módon történő mondókázásra, verselésre, mesemondásra.
- Segítsük a gyermekeket abban, hogy mondanivalójukat folyamatosan, a történetek időbeli, logikai sorrendjében, tisztán, jól érthetően, s természetesen életkori fejlettségüknek megfelelően mondják el.
- Törekedjünk arra, hogy aktív szókincsüket a mindennapokban is használják.

8.3. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

8.3.1. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc célja, tartalma

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok az éneklés, az énekes játékok a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik a zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik, a szülőföldhöz való kötődés, a hazaszeretet megalapozására szolgálnak. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

A felnőtt minta utánzásával az éneklés a zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

Az ének- zenei tevékenység az egész napot áthatja.

A mozgás, a ritmus, a zene egymástól elválaszthatatlan egységben jelent zenei élményt az óvodáskorú gyermekek számára. Programunk zenei nevelése a Kodály Zoltán és Forrai Katalin által teremtetett hagyományokra épít. A gyermekek az anyanyelvhez hasonlóan élik meg a zenét, mint a hangulatot, érzelmet, a jó közérzet fontos kiegészítőjét. A projektrendszerben elválaszthatatlan a tevékenységtől a gyermeki asszociáció által kezdeményezett ének, énekes játék és az óvodapedagógus által felajánlott lehetőség. Ez utóbbi kötelező (nagyoknak alkalmanként havi 1 alkalommal más csoportbeli kortársaikkal a vegyes csoportokban), illetve választható formában is felajánlható.

Feladataink az óvodában:

- A mozgás- hang- szöveg összekapcsolásával készségeket fejlesztünk
- Fejlesztjük a zenei hallást, ritmus és forma érzéket
- Megismertetjük a beszédhanggal való játékokat, bemutatjuk környezetünk hangjait
- Megismertetjük a mondókákat, gyermekjátékokat, táncokat, dalokat és népdalokat
- Fejlesztjük a zenei kreativitást, támogatjuk az improvizációkat
- Olyan zenei élményeket nyújtunk, amelybe bekapcsolódhatnak a zenéhez értő, zenét művelő szülők
- A zenehallgatáshoz igényes zenei anyagot választunk
- Zenehallgatásunk mindig az aktualitás témakörhöz igazodva jelenik meg.
- A zenehallgatásra szánt daloknak nincs szövegbeli, ritmikai, hangterjedelmi megkötése, az egyetlen szempont a zene szépsége és művészi értéke, így egyszerűen és természetesen beilleszthetjük az egész napi tevékenységbe.
- Hatványozottan fontosnak tartjuk az óvónő mintaadó szerepét, mivel a HH és HHH családokban az ilyen mintát sok esetben nélkülözik a gyermekek.
- Az óvodapedagógus mintaadásán túl a tervszerűséget is fontosnak tartjuk. A zene egy nép kultúrájának sajátos része, ugyanakkor elválaszthatatlan más népek zenéjétől. A település zenei hagyományainak ápolásában az idősebb generáció szerepe is kiemelt fontosságú.
- Tervezzük az intézmények pedagógusai közötti szakmai konzultáció, tapasztalatcsere megvalósítását.

Szervezési formáink, módszereink:

3-4 évesek kötetlen formában

4-5 évesek kötetlen és kötött formában

6-7 évesek kötetlen és kötött formában, havonta 1 alkalommal más csoportbeli, azonos korúakkal minden gyermek részvételével.

8.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

8.4.1. A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka célja, tartalma

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül, ugyanakkor törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására, a tehetségek bátorítására.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán biztosítson teret, lehetőséget. Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. *Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.*

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó-és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek térforma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

A Helyi Pedagógiai Programunk a népi hagyományok megőrzésére épül. Projektjeink kapcsán szeretnénk elérni a gyermekek képességeinek minden irányú fejlődését.

Feladataink az óvodában:

- Megismertetni a gyermekeket az különböző eszközök és anyagok használatával, a rajzolás, mintázás és a kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- Az önkifejezés a teljes személyiségfejlesztés fontos eszköze, ezért ezeket a tevékenységeket állandóan biztosítjuk a gyermekek számára.
- Felhívjuk a figyelmet arra, hogy kezdetben nem az eredmény, hanem a tevékenység a fontos.
- Lehetőséget nyújtunk a környezet kialakításában a szülők bekapcsolódására és közreműködésére.
- A gyermekek munkáit megbecsüljük, felhasználjuk környezetünk szépítésében, kiállításokon, előtereink dekorálásában.
- Eszközöket és lehetőséget biztosítunk a HH és a HHH gyerekek számára.
- Szívesen és mind szélesebb körben alkalmazzuk a természetes anyagokat.

Programunkban a vizuális nevelés három tevékenységközpontban valósul meg.

• Művészeti tevékenység központjában:

- Tárgyak, környezet, emberalakok rajzolása saját elképzeléseik alapján, különböző cselekményes jelenetek, mese- vers megjelenítéseként
- Képek festése egyénileg választott színekkel, a gyermekek érzelmeinek, élményeinek, képzeletének alapján
- Agyagkompozíciókat alkotunk
- Egyszerű ajándéktárgyakat, bábokat készítünk
- Megismerkedünk különféle technikákkal (nyírás, tépés, hajtogatás, ragasztás, stb.)
- Művészeti albumokat nézegetünk, tárlatok tekintünk meg.

• Homok- víz asztal tevékenység központjában:

- Természeti tárgyak (termések, leveles ágak, kavicsok stb.) gyűjtünk, felhasználjuk díszítéshez, plasztikai munkához stb.
- Használunk homokot, vizet, agyagot, gyurmát, gipszet stb. domborzatok, alagutak, házak, hidak stb. megépítéséhez.
- Alakítjuk és fejlesztjük a gyermekek téri látásmódját.

• Építőjáték, barkácsolás, konstruálás központjában:

- Az óvónő és a gyermekek közös munkájaként makettek készítünk.

- Felhasználjuk a berendezési tárgyakat, takarókat, nagyméretű dobozelemek stb.
- Térbeli tapasztalatokat szereztetünk és megfigyeléseket végeztetünk.

8.5. Mozgás, mozgásos játék

8.5.1. Az egészségfejlesztő testmozgás célja, tartalma

A gyermeki személyiség fejlesztése mozgásos tartalmakon keresztül, a funkcionális megértésre törekedve valósuljon meg. Ennek eredményeként a fizikailag aktív életvitel tartós magatartássá válik felnőttkorban is.

A gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásfeladatok minden gyermek számára lehetőséget kínálnak a saját képességeinek, tanultsági szintjének, biológiai életkorának megfelelő saját tempóban való fejlődéshez.

Az egészségfejlesztő testmozgás, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. A természetes mozgáskedv megőrzése élményt nyújtó, teljes személyiségre ható fejlesztés. Pozitív kompetenciaérzet kialakítása, ami gyakorlással tanulható és fejleszthető.

Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítőképességét.

Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

A mozgás során megjelenik a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás.

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők: a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,

b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,

c) szervezett mozgásos tevékenység.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos

testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Az egészségfejlesztő testmozgásra, játékos mozgásokra, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységekre - teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában - az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Az egészségfejlesztő testmozgás a kötelező mozgásfejlesztés szervezeti kerete. A foglalkozás a mozgásos játékblokkal anatómiai- élettani szempontokat érvényesítő rendszerére épül. Ha az időjárás engedi, mindig a szabad levegőn történjen az egészségfejlesztő testmozgás.

A gyermekek mozgásigénye és készsége eltérő, ezért differenciálni kell az időtartamban és a mozgás tartalmában, formájában egyaránt:

- a természetes mozgások,
- mozgásos játékok,
- játékos mozgások,
- prevenciók gyakorlatok.

A mozgásfejlesztés tartalma:

- Az eltérő szükségletű gyermekek mozgásigényének folyamatos kielégítése a csoportszobában, a szabad tevékenységközpontokban, tornaszobában történik. Szabad mozgást végezhetnek az egész évben rendelkezésre álló udvaron, ahol a nagy mozgástér és az egyéb tevékenységek elkülönítésével biztosítjuk a zavartalan mozgást a fából készült egyszerű felszerelésekkel és egyéb eszközökkel.
- A gyermekek igényeinek megfelelően, az óvodapedagógusaink döntése alapján naponta, rendszeresen szervezett kezdeményezett egészségfejlesztő mozgásfejlesztés. A heti rendbe két alkalommal egészségfejlesztő testmozgás és igény szerinti mozgásfejlesztést, szabályjátékokat és versenyjátékokat tervezünk. Ezekhez igénybe vesszük a szülők által készített eszközöket (rongylabda, babzsák, szalag, kendő, stb.).

Szervezett mozgás:

- Széles körű mozgástapasztalatok megszerzése élményszerű körülmények között.
- Mindennapos testnevelés: a gyermek belső indíttatásából végezze, és örömteli legyen a számára.

Feladataink az óvodában:

- Az egészségfejlesztő testmozgás során megfelelő hatékonyságú tevékenységet szervezünk.
- Biztosítjuk a differenciálás-öndifferenciálás lehetőségét.
- Újszerű felépítési formákat keresünk.
- Hatékony foglalkoztatási formák alkalmazása.
- Fejlődésközpontú módszereket alkalmazunk.
- Arra törekszünk, hogy a pszicho motoros fejlesztés jelenjen meg az egészségfejlesztő testmozgás minden szervezeti formájában.

8.6. A külső világ tevékeny megismerése

8.6.1. A külső világ tevékeny megismerése- környezet és természet

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A külső világ tevékeny megismerése óvodánkban két területen zajlik:

- természetismereti készségek és tevékenységek integrációja
- mennyiségi és formai összefüggések

A természetismereti nevelés olyan tevékenységközpontokban zajlik, amelyekben az eszközök és anyagok önálló ismeretszerzésre, játékra, munkára serkentik a gyerekeket. Mindezekben túl lehetőség van a szűkebb- tágabb társadalmi környezet megismerésére.

A családokkal való kapcsolattartás sokféle formája gazdagítja a társadalmi tapasztalatokat.

Az óvodás gyermekek még aktívan nem vesznek részt a tágabb környezet védelmében, de azt már elvárhatjuk tőlük, hogy vigyázzanak a tisztaságra, védjék a növényeket, állatokat, gondozzák az élőlényeket és legyenek kíméletesek az állatokkal szemben. Ugyanakkor szemléletük formálható, érzékenységük alakítható azokkal a tapasztalatokkal, amelyeket a környezetet károsító jelenségekkel kapcsolatban szereztek. Életkori sajátosságainak megfelelően rávilágítunk a nem fenntartható és fenntartható fejlődés különbségeire.

A Helyi Pedagógiai Programunkban kiemelt szerepet kap a néphagyományok ápolása. Törekszünk arra, hogy minden tervezett projektünkben jelenjen meg az aktuális néphagyomány.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík-és mennyiségszemlélete.

Feladataink az óvodában:

- Ösztönözzük a gyermekeket a hétköznapi tárgyak és események megfigyelésére.
- Alapozzuk meg a természettisztelő, életisztelő és környezettudatos magatartást.
- Pozitív attitűdöket alakítsunk ki az élő-és az élettelen természet, társadalmi környezet iránt.
- Tudatosan fejlesszük azokat a készségeiket-és, képességeiket, melyek a későbbi környezettudatos életvitel kialakításához szükségesek.
- Lehetővé tesszük a gyerekek számára, hogy saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel hozzájáruljanak a fenntarthatósághoz, tudatosítva bennük, hogy a jövő rajtuk is múlik.

- Törekedjünk a környezet összetevőinek értéként való bemutatására, megszerettetésére.
- Biztosítsuk a probléma érzékeny- és probléma megoldásra képes gyermekek nevelését.

A fenntarthatóságra nevelés kapcsán célunk olyan szemléletet közvetíteni, amely elősegíti, hogy

- a gyermekek szeretik és tisztelik az életet, a kulturális és természeti értékeket, valamint őrzik a hagyományokat,
- az egészséget értéként megbecsülik, óvják,
- pozitívan viszonyulnak a bennünket körülvevő élő és élettelen, természeti és társadalmi környezethez,
- szokásukká válik a környezetre figyelő, azt megóvó, a harmonikus együttélésre törekvő magatartás, az egészséget károsító magatartások visszaszorítása, visszautasítása,

Óvodánk mindennapjaiba beépülő korszerű szemléletmód és viselkedés, az abból fakadó tevékenységek hozadékaként a családok életvitele is környezettudatossá válik:

- felelős hulladékgazdálkodás (szelektív gyűjtés, komposztáló működtetése, esővízgyűjtő használata),
- takarékoskodás az energiával (villany, fűtés),
- takarékoskodás az ivóvízzel,
- kulturált környezet kialakítása és megőrzése,
- madárbarát kertünk gondozása, továbbfejlesztése,
- egészséges étkezés igényének alakítása,
- környezetbarát takarítószeres, játékok és munkaeszközök előnyben részesítése,
- megünnepeljük a zöld jeles napokat (lehetőség szerint tapasztalati úton: állatkertbe, múzeumba és évente egyszer nagyobb kirándulásra vihetjük a csoportokat),
- a családokat és az óvodánk közvetlen környezetében élőket is bevonjuk tevékenységeinkbe, környezet- és egészségvédő programokba,
- csatlakozunk a prevencióval, megelőzéssel foglalkozó országos mozgalmakhoz (Happy hét, Lélekmozgató nap, Állatvédelmi témahét)

8.6.2. A külső világ tevékeny megismerése- mennyiségi és formai összefüggések

A mennyiségi és formai tapasztalatok, akár a nyelv áthatják az ember egész életét. Az óvodánkban minden szituációban, tevékenységben adottak a lehetőségek mennyiségi és formai tapasztalatok szerzésére. A tevékenységközpontokban elhelyezett eszközök, tárgyak, berendezések alkalmasak az azonosságok, különbségek felismerésére, sorba rendezésre, mennyiségi és formai műveletek végzésére.

Az óvodapedagógus segíthet a HH és a HHH gyermeknek konkrét élményeken keresztül fejleszteni a mennyiségi és formai nyelvet.

Feladataink az óvodában:

- Bővítjük a gyermekek mennyiségi és formai tapasztalatait a szabályjátékokban, társasjátékokban, a térben, élethelyzetekben.

- A manipulációs tevékenységközpontban olyan eszközök biztosítunk, amelyekkel egyénileg is tevékenykedhetnek a gyermekek, ezáltal részképességeik fejlődnek (részegész viszony, egyenlőségek-egyenlőtlenségek, relációk)
- A homok- víz asztali és a családi szituációs tevékenységközpontban lehetőség biztosítunk az anyagokkal való ismerkedésre, a mérésre, becslésre
- Az építőtevékenység központjában elhelyezett építőelemek felhasználásával elősegítjük a gyermekek térbeli mennyiségi és formai ismereteinek fejlesztését (kreativitás, problémamegoldó gondolkodás).
- Elegendő alkalmat, időt, helyet és eszközöket biztosítunk, a spontán és szervezett tapasztalat-és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Elősegítjük a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

8.7. Munka jellegű tevékenységek

8.7.1. A munka jellegű tevékenységek célja és tartalma

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutat, azzal egybeesik a munka és munka jellegű játékos tevékenység: (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény-és állatgondozás stb.).

A gyermek munkajellegű tevékenysége

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A leggyakoribb munkafajták:

- Az önkiszolgáló munka. (Saját szükségleteinek a kielégítése.)
- A gyermekek önként vállalt, alkalmi tevékenységei. (Saláta-készítés, sütés...)
- A csoporttagyományok ápolásához kapcsolódó munkák. (Ünnepi készülődések, takarítás, díszítés, teremrendezés, ajándékok készítése.)
- Az élő környezet rendszeres ápolása. (Növényápolás, az udvar rendben tartása, lehullott falevelek összetakarítása stb.)
- Az önként vállalt alkalmi megbízások. (Tevékenységek központok rendjéért vállalt feladatok, naposi munka.)
- A játékfajtaikkal egybeeső munkák. (Játékeszközök készítése, javítása.) -

Feladataink az óvodában:

- Olyan gyermekméretű eszközöket biztosítunk, amelyekkel a gyermekek testi épységüket veszélyeztető munkákat önállóan végezhetnek.
- A munkavégzést jó példák kiemelésével, értékelésével ösztönözzük.
- A vegyes és részben osztott csoportokban differenciáljuk a feladatokat.
- Törekszünk az emberi munka jelentőségének, az alkotás szépségének, egyéni példákön keresztül történő bemutatására.
- Támogatjuk a gyermekek önálló, szükségletből fakadó munkavégzését.
- Segítjük a HH és a HHH gyermekek próbálkozásait a munka jellegű tevékenységek végzése során.

8.8. A tevékenységben megvalósuló tanulás

8.8.1. A tevékenységben megvalósuló tanulás célja, tartalma

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciájának fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tevékenységben megvalósuló tanulás formái, kerete, szervezeti formája:

- Az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- A spontán játékos tapasztalatszerzés;
- Cselekvéses tanulás;
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- Gyakori problémamegoldás

A tanulás „érzelmi klímájának” megteremtése ebben az életkorban azért fontos, mert a kisgyermekkor tanulásnak milyensége befolyásolja a későbbi intellektuális kompetenciájának

szintjét. Programunk jellemzője, hogy minden gyermekben, akár tehetséges, átlagos vagy lassan tanuló típus, kialakíthatja azokat a képességeket, amelyek alapján örömet jelent számára a későbbi tanulás, önfejlesztés. De nemcsak a tanuláshoz, hanem az élethez is szükséges a flexibilitás, a találékonyság, az érdeklődés és a felelősségérzet. Ennek érdekében szakszerűen válogatjuk össze és integráljuk a különböző területekről származó megfelelő tanulási tartalmakat. Az integrált témakör- feldolgozás flexibilissé teszi a programot.

Feladataink az óvodában:

- A tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítjük a gyermekek személyiségének kibontakozását.
- A gyermek saját maga választhat a felajánlott tevékenységek között, de nagy figyelmet fordítunk arra, hogy ugyanaz a gyermek ne mindig azonos tevékenységben vegyen részt.
- Differenciálás során nem csak a gyengébb képességű, hanem a tehetséges gyermekeknek is egyénre szabott tevékenységeket ajánlunk fel.

Az információs és kommunikációs kultúra megalapozása, az IKT eszközök használata

Az óvodánkba járó gyermekek erősen digitalizált világba születtek és várhatóan felnőttként is boldogulniuk kell majd az informatika világában. A gyors fejlődés következtében az ismeretek elsajátításának módja is változik.

A 21. század kihívásaihoz igazodva fontosnak tartjuk az IKT eszközök használatát óvodánkban, mely magába foglalja projektor, számítógép, laptop, nyomtató, cd lejátszó, digitális fényképezőgép, dvd lejátszó, diavetítő, internet használatával való ismerkedést. Törekszünk az IKT eszközök számának folyamatos bővítésére és rendszeres alkalmazására.

Célunk: olyan játéktevékenységek biztosítása, amelyekben a gyermekek megismerik az informatikai eszközöket és azokat biztonsággal, félelem nélkül használják, eközben tanulnak egymástól is.

A kiemelt figyelmet igénylő és a tehetséges gyermekeket színvonalasan és korszerűen fejlesztjük ezen eszközök használatával. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek kíváncsiságára alapozva segítjük fejlődésüket játékos, egyénre szabott feladatokkal.

Az IKT eszközökkel való tevékenység során fejlesztjük a gyermekek szociális készségeit, mozgását, képességeit (kommunikáció, téri tájékozódás, emlékezet és gondolkodás, figyelem, alkotó képzelet, kreativitás, problémafelismerő és - megoldó képesség) és önbizalmát, önértékelését.

Folyamatosan gyűjtjük a korosztálynak szóló színvonalas, digitális tananyagokat.

Az óvodánkba járó minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférés lehetőségét az IKT eszközökhöz.

Ismereteik bővítése mellett, szemléltetésre, élményszerzésre használjuk az online teret.

A pedagógusok számára az OviKRÉTA rendszer alkalmazása elengedhetetlenül szükséges informatikai kompetencia birtoklására törekszünk.

8.9. A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését szolgáló dokumentumok

Minden gyermekről portfóliót készítünk, mely tartalmazza:

- A gyermek anamnézisé, melyet a szülők bevonásával készítünk el.
- Fejlődési naplót, mely évenkénti kétszeri mérést foglal magába, valamint az ehhez kapcsolódó szülői tájékoztatás dokumentációját. (Az átdolgozásra kerül gyermeki fejlődést nyomon követő dokumentáció átdolgozását megalapozta a RAABE, a Módszertár és Szolnok Városi Óvodák egyéni képességfejlődést mérő dokumentumai.)
- DIFER mérés eredményét a tanköteles gyermekeknél, a kimenet évében.
- A szülőkkel folytatott eseti beszélgetések jegyzőkönyvét.
- Szakértői véleményeket, fejlesztések eredményeit szakemberek bevonásával.
- Tanköteles gyermekek esetében az iskolaérettség (óvodai kimenet) szempontjait alapul vevő, a gyermek adott fejlettségét bemutató dokumentáció (Fejlődés mutató összesítő adatlap- Módszertár)
- Gyermeki munkánkat.
- Tehetséggondozással kapcsolatos dokumentumokat.
- Egyéni fejlesztés dokumentációit, mely féléves fejlesztési időszakra tervezést és értékelést foglal magába.
- Gyermekkel kapcsolatos minden más eredményeket, feljegyzéseket.

Ezen kívül még a gyermek fejlődésének nyomon követését szolgálja:

- Féléves nevelési terv.
- Egyéni képesség fejlesztés és eredményeinek reflektálása a csoportnaplóban.

8.10. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A gyermekek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége a tankötelezettség időszakában, az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

2020. január elsejétől alapvetően megváltozott az iskolaérettség, óvodában maradás elbírálásának rendje: a 6. életévüket augusztus 31-ig betöltő gyerekeket alapesetben be kell íratni az iskolába. Ha a szülő szeretne felmentést kérni ez alól gyermekének, az Oktatási Hivatal online felületén kell kezdeményeznie a felmentést.

A tanköteles korú gyermekek szüleivel az óvónők tájékoztató jellegű megbeszélést tartanak december hónapban, valamint segítjük a kérelmet benyújtó szülőket az óvoda iskolaérettséggel kapcsolatos szakvéleményével.

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére iskolakezdésre felkészítő foglalkozásokat biztosítunk. Ennek dokumentációja a gyermek portfóliójában megtalálható.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség.

8.10.1. Az egészséges életmódra nevelés terén

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.
- Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás.
- Teste arányosan fejlett, teherbíró.
- Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb.
- Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

8.10.2. Az érzelmi nevelés, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés terén

- Képesek a fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival. (kérés, köszönés, válaszolás, megszólítás)
- Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni, késleltetni tudják szükségleteik kielégítését.
- Tisztelettel viselkedésre, igazmondásra törekednek.
- Kialakul egymás iránti toleranciájuk. Szívesen tevékenykednek a csoport érdekében, érdeklődnek a társaik és a felnőttek iránt.
- Igyekeznek a szituációtól függően elfogadni, alá- fölé- és mellérendeltségi helyzeteket.
- Feladattudatuk kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.

8.10.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés terén

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél;
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni;
- Minden szófajt használ; különbözi mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot;
- Tisztán ejti a magán-és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek);
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről;
- Tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat;
- Ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait;

- Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében éli növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét;
- Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek;
- Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

8.10.4. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének terén

- A mozgásuk váljon összerendezetté.
- Sajátítsák el a megfelelő egészségügyi szokásokat.
- Ismerjék fel az alapvető testi szükségleteiket.

8.10.5. Verselés, mesélés terén

- Spontán módon mondanak mondókákat, verseket, meséket.
- Örömmel vesznek részt a mesélésben, bábozásban, dramatizálásban.
- Szívesen hallgatnak mesét.
- Örömmel lapozgatnak könyveket, vigyáznak azok épségére.
- Gondolatait, mondanivalóit tisztán ejtve, jól érthetően, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Beszédében az anyanyelvi szabályok, betartására törekszik (minden szófajt használjon, különböző mondatfajtákat alkosson).
- Elbeszélése folyamatos legyen, a történetek logikai, időbeli sorrendjét segítséggel tudja kifejezni.
- Aktívan használja a tapasztalatok során bővült szókincsüket.
- Figyelmesen és türelemmel hallgassa végig a felnőttek és társaik mondanivalóját.

8.10.6. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc terén

- Gyermekek örömmel, oldott hangulatban játszanak énekes játékokat.
- Gátlás nélkül egyedül is tudnak mondókázni, énekelni, zenei feladatokat megoldani.
- Kifejezik a dal, mondóka ritmust és az egyenletes lüktetést.
- Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat (halk- hangos; gyors- lassú; magas- mély).
- Élvezettel hallgatják a felnőtt énekét, hangszeres játékát.
- Tudnak improvizálni (mozgást, ritmust, dallamot).

8.10.7. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka terén

- Megjelenítik saját tapasztalataikat, élményeiket, elképzeléseiket egyéni módon.
- Szívesen és örömmel tevékenykednek, használják az általuk kedvelt technikát.
- Díszítenek tárgyakat saját elképzelésük alapján.

- Emberábrázolásban megjelennek a részformák, esetleg a mozgások.
- Törekednek a színek harmóniájára a forma gazdagságára.
- Tudnak rácsodálkozni saját, társaik és a felnőttek alkotásaira.

8.10.8. Mozgás, mozgásos játék terén

- A gyermekek kitartóak a mozgásos tevékenységekben.
- Betartják a szabályokat a különböző játékok, versenyek és ügyességi gyakorlatok során.
- Ismerik az irányokat, tudjanak a térben tájékozódni.
- Tudnak labdát vezetni, ütemtartással járni.
- A gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzik, mozgásuk összerendezett, nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyérzékük kialakult.
- Tudnak kitartóan futni.

8.10.9. A külső világ tevékeny megismerése terén

- A gyermekek ismerik saját nevüket, szüleik nevét, lakcímüket.
- Felismerik szűkebb környezetük, intézményeit, középületeit.
- Gyakorlatban alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Környezetükben felismerik a házi és vadállatokat, növényeket, azok gondozását, védelmét.
- Tudnak különbséget tenni az évszakok között, felismerik az öltözködés és időjárás közti különbséget.
- Ismerik környezet szokatánait, hagyományait.
- Megnevezik a térbeli állások irányait (jobb - bal, előtt - mögött, alatt - fölött, stb.).
- A tízes számkörön belül különböző műveleteket végeznek
- Felismerik a számképeket.
- Tudnak tárgyakat összehasonlítani mennyiség, forma, szín szerint.
- Tudnak tárgyakat sorba rendezni.

8.10.10. Munka jellegű tevékenységek terén

- Önként vállalnak munka jellegű tevékenységeket.
- Felismerik az eszközök használatával járó veszélyeket.
- Pontosan teljesítik a megbízatásait.
- Felismerik a segítségadás lehetőségeit.
- Képesek a saját és társai testi épségének a megőrzésére és az eszközök megővására.
- Igényük van a kisebb hibák kijavítására.
- Gondozzák és óvják a környezetében lévő növényeket.
- A csoport érdekében közösségi feladatokat vállalnak.

8.10.11. A tevékenységben megvalósuló tanulás terén

- A gyermekek képesek kitartóan, több napon keresztül egyazon játéktémában együtt játszani.
- Játékukban dominál a szerepjáték.
- Az ismert meséket szívesen dramatizálják, bábozzák.
- Bonyolult építményeket képesek kreálni.
- Élvezik a szabályjátékokat, képesek a szabályok betartására.
- Igényükké válik a társakkal való együttműködés.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvónő által preferált szabályok.
- Bátran nyilvánítanak véleményt, beszédük kulturált, érthető.
- Érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek.
- Gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni;
- Minden szófajt használnak.
- Képesek különböző mondatszerkezetek, mondatfajták alkotására.
- Tisztán ejtik a magán-és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek).
- Végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről.
- Tudják nevüket, lakcímüket, szüleik foglalkozását.
- Felismerik a napszakokat.
- Ismerik és gyakorlatban alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Ismerik szűkebb lakóhelyüket, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét.
- Felismerik az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Elemi mennyiségi ismereteik vannak.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem.
- Fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- A gyermekek ismerik az informatikai eszközöket és azokat biztonsággal, félelem nélkül használják.
- Tisztában vannak az IKT eszközök helyes és egészséges használatának mértékével.
- Örömmel és szívesen vesznek részt az IKT eszközöket használó játékokban, tevékenységekben.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is érette válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekek kedvező iskolai légkörben készen állnak az iskolai élet és a

tanító elfogadására, képesek a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és a gyermektársaikkal.